

Deklaracija dėl kaimo vietovių ateities ir būsimos kaimo plėtros politikos ES

2024 m. gruodžio mėn.

Kaimo pakto koordinavimo grupės deklaracija

Trumpoji versija

I. Kaimo vietovių ateitis – visos mūsų visuomenės rūpestis

> Kaimo vietovės atlieka **kertinį vaidmenį ES ekonomikoje**, nes jose sutelkti gyvybiškai svarbūs, pagrindiniams sektoriams reikalingi ištekliai. Jos taip pat svarbios tuo, kad padeda **kovoti su klimato kaita, praturtinti ES socialinę struktūrą, išsaugoti Europos tradicijas ir kultūrų įvairovę bei apsaugoti mūsų sienas.**

II. Kaimo problemas reikia spręsti nedelsiant

> Problemos: **demografija** (gyventojų skaičiaus mažėjimas ir visuomenės senėjimas), menkas **paslaugų teikimas**, skaitmeninė, žaliąji ir ekonominė **pertvarka**, taip pat **riboti žmogiškieji ir finansiniai ištekliai.**

> Sprendimai: **investicijos** į vietos pajėgumus, infrastruktūrą, paslaugas ir inovacijas; **stipresnė bendruomenės inicijuota vietos plėtra (BIVP)** ir **paprastesni finansavimo mechanizmai.**

III. Būsimoje kaimo plėtros politikoje turi būti rimčiau atsižvelgta į kaimo vietovių poreikius

> Kaimo plėtra turi būti vykdoma **holistiškai** ir turi būti **koordinuojamas finansavimas** iš ES, nacionalinių ir regioninių šaltinių.

> Siekiant užtikrinti, kad visų sričių politikoje būtų atsižvelgiama į kaimo poreikius, turi būti griežčiau **užtikrinamas tinkamumas kaimo vietovėms.**

> Reikia nustatyti kaimo plėtrai skirtingą **privalomą minimalią lėšų dalį**, pvz., bent 30 proc. viso ES ilgalaikio biudžeto (neskaitant žemės ūkio). Arba sukurti **specialų Europos kaimo plėtros fondą (EKPF).**

> Reikėtų plačiau naudoti **bendruomenės iniciatyvas**, įskaitant LEADER / BIVP ir pažangiųjų kaimų iniciatyvas, privalomai skiriamas joms bent 10 proc. kaimo plėtros finansavimo.

IV. Ilgalaikės kaimo vietovių vizijos pavertimas konkrečia strategija ir Kaimo pakto modelio įgyvendinimas

> Bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais subjektais, ES kaimo vietovių vizija turi būti paversta **įgyvendinamomis nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos lygmens kaimo plėtros strategijomis**, atitinkančiomis ES prioritetus.

> **Tvirtas horizontalusis ir vertikalusis koordinavimas** (Kaimo pakto modelis) per paskirtuosius vyriausybės narius, privalomas ministerijų koordinavimo grupes (nacionalinio ir (arba) regioninio lygmens) ir privalomas atitinkamų generalinių direktoratų veiklos koordinavimas (ES lygmeniu).

V. Vietos pajėgumų stiprinimas ir vietos lygmens atsakomybės užtikrinimas

> Vietos valdžios institucijoms, pilietinės visuomenės organizacijoms, vietos bendruomenėms ir mažosioms įmonėms turi būti **teikiama techninė parama, stiprinama jų tinklaveika ir gebėjimai**, kad jos galėtų pasinaudoti finansavimo mechanizmais ir įgyvendinti novatoriškus projektus.

> Reikėtų **teikti pradinį finansavimą** projektams rengti ir idėjoms plėtoti vietos lygmeniu, taip pat **supaprastinti paraiškų teikimo procesus**, be kita ko, mokėjimus sieti su rezultatais ir taikyti veiklos rodikliais grindžiamus finansavimo modelius.

VI. ES išlaidų kaimo vietovėms stebėsenos gerinimas

> Siekiant didinti skaidrumą ir atskaitomybę **ES lėšos turėtų būti sužymėtos pagal sektorius ir teritorijų tipus.** Žymint lėšas pagal teritorijas reikėtų atsižvelgti į kaimo vietovių ypatumus, kad daugiau pajėgumų turintiems regionams nebūtų skirta neproporcingai daug lėšų.

> Kaimo projektų trumpalaikiam ir ilgalaikiam poveikiui įvertinti naudotini **SMART rodikliai** (konkretūs, išmatuojami, pasiekiami, aktualūs ir per nustatytą laiką įvykdytini), kuriuose suderinti kiekybiniai ir kokybiniai aspektai. Kaimo suinteresuotiesiems subjektams teiktina **techninė parama**, kad rodiklių taikymas būtų veiksmingas.

KPKG deklaracija – 2024 m. gruodžio 12 d. bendru sutarimu priimtas dokumentas, kuriame pateikiamas strateginis pasiūlymas dėl ES lėšų ir politikos po 2027 m. Ji yra kolektyvinis atsakas į 2024 m. kovo mėn. Europos Komisijos ataskaitoje „Ilgalaikė ES kaimo vietovių vizija“ iškeltus klausimus.

Kaimo pakto koordinavimo grupė (KPKG) – neformali Pakto dalyviams atstovaujanti grupė, skirta pagal ją vykdomai veiklai toliau plėtoti ir valdyti.

Kaimo paktas – įvairius valdymo lygmenis ir suinteresuotuosius subjektus apimanti bendradarbiavimo sistema kaimo problemoms spręsti.

Prisijunkite prie Kaimo pakto bendruomenės ir interneto platformos

https://ruralpact.rural-vision.europa.eu/become-member_en

 ruralpact.rural-vision.europa.eu/index_en

 info@rural-pact.eu

Pareikštos nuomonės yra tik Kaimo pakto koordinavimo grupės nuomonės ir neturi būti laikomos oficialia Europos Komisijos pozicija.

Liuksemburgas: Europos Sąjungos leidinių biuras, 2025

© Europos Sąjunga, 2025. CC-BY 4.0

Viršelio nuotrauka: ©Flickr

Kaimo pakto paramos biuras yra projektas, kurį įgyvendina

PRINT ISBN 978-92-68-25731-9 doi:10.2762/4660779 KF-01-25-008-LT-C

PDF ISBN 978-92-68-25730-2 doi:10.2762/4226648 KF-01-25-008-LT-N

Finansuoja
Europos Sąjunga